AVİM Yorum • No: 2019 / 39 • Nisan 2019

ORTA ASYA ÜLKELERİ İLE AB İNSAN HAKLARI DİYALOĞUNDA ERMENİSTAN'A İLİŞKİN ÇİFTE ÖLÇÜTLER

AVİM

Avrupa Birliği Konseyi, İnsan haklarını AB gündeminin merkezinde tutmak Ortak Bildirisine uygun olarak, 2015-2019 dönemi için yeni bir İnsan Hakları ve Demokrasi Eylem Planı kabul etmiştir. Bu Eylem Planı ile Konsey, Avrupa Birliği'nin insan haklarını desteklemek, korumak ve dünya çapında demokrasiyi desteklemek hususlarındaki yükümlülüğünü tekrar doğrulamıştır.[1]

Eylem Planı, ABnin, ortak ülkelerle insan hakları diyaloglarını ve istişarelerini derinleştirmeye devam edeceğini ve bu diyalogların sonuçlanmasını sağlamayı amaçlayacağını belirtmektedir.[2] Eylem Planına göre AB, AB içinde ve dışında sivil toplumla düzenli diyalog içinde olmaya büyük önem vermekte ve bazı ülkelerdeki sivil toplumun bağımsızlığını kısıtlama girişimlerinden derin endişe duymaktadır.[3]

Türkmenistan ile diyalog

AB basın açıklamasından, Avrupa Birliği ve Türkmenistanın 11. İnsan Hakları Diyaloğunu 29 Mart 2019da Aşkabatta düzenlediğini anlıyoruz.[4] Buna paralel olarak, Avrupa Birliği Ermenistan Delegasyonu, 8 Nisan 2019 tarihinde AB ve Ermenistan 10. İnsan Hakları Diyaloğunu gerçekleştirdi başlıklı Ortak Basın Açıklaması yayınlamıştır.[5] Ermenistana ilişkin ortak basın açıklamasının, AB ve Ermeni yetkililerinin birlikte kararlaştırdıkları bir yazımı yansıttığı görülmektedir.

Türkmenistan ile ilgili basın açıklamasında, toplantıda ele alınan çevrimiçi ve çevrimdışı görüş ve ifade özgürlüğü; medya özgürlüğü; sivil toplum için elverişli bir ortam yaratmak; kadın, çocuk ve azınlıkların hakları; işkence ve kötü muamelenin önlenmesi; din veya inanç özgürlüğü; hareket özgürlüğü; çok taraflı forumlarda işbirliği gibi konulara dair ayrıntıları okuyoruz. Basın açıklamasında ayrıca, AB, İnsan Hakları Diyaloğu öncesinde, ülkedeki genel insan hakları durumuyla ilgili değerlendirmelerini öğrenmek için sivil toplum temsilcileri ve bağımsız gazetecilerle bir araya geldi denilmektedir.

Temas edilen sivil toplum örgütlerinin Brüksel merkezli Uluslararası İnsan Hakları Ortaklığı (IPHR) örgütünü de içermesi olanaklıdır. IPHR, web sitesinde kendisini ve amaçlarını 2008 yılında kurulan bağımsız bir sivil toplum kuruluşu ☀ uluslararası düzeyde insan hakları endişelerini dile getirmek ve savunmasız toplulukların haklarına saygı duyulmasını teşvik etmek için farklı ülkelerden sivil toplum gruplarıyla birlikte çalışmak şeklinde tanıtmaktadır.[6] IPHRnin 27 Mart 2019 tarihli en son raporu AB-Türkmenistan İnsan

Hakları Diyalogu: Yeni temel ölçütlerin uygulanması için baskı başlığını taşımaktadır.[7] İnternet sitesinde yayınlanan dokuz IPHR raporundan yedisinin Türkmenistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Azerbaycan ile ilgili olduğu dikkat çekmektedir. Diğer ikisi Ukrayna ve Rusya ile ilgilidir. Orta Asya ülkelerinde aile içi şiddet, engellilik konularına ilişkin olarak IPHR web sitesinde bir dizi rapor da görüyoruz. İlginçtir, web sitesinde Ermenistan'daki bir insan hakları konusu ile ilgili son ve tek rapor 2017 yılına dayanmaktadır.

Ermenistan ile diyalog

10.AB-Ermenistan İnsan Hakları Diyaloğu ile ilgili Ortak Basın Açıklaması, AB ve Ermenistan toplantısında toplanma ve ifade özgürlüğü, seçim reformları, cinsiyet eşitliği, ayrımcılık karşıtı politika, adli ve cezaevi reformlarının yanı sıra işçi hakları gibi konuların ele alındığını belirtmektedir. Ortak Açıklamada, AB, politikasına uygun olarak, İnsan Hakları Diyaloğu öncesinde Ermeni ve uluslararası sivil toplum temsilcileriyle bir araya gelmiş ve danışmalarda bulunmuştur. Diyalog toplantısı, gelecek yıl boyunca gözlemlenecek ve izlenecek somut eylemler içeren işlevsel kararlarla sonuçlanmıştır denilmektedir. Bununla birlikte, gelecek yıl takip edilecek somut sonuçların neler olduğundan hiç söz edilmemektedir. Ortak Basın Açıklamasının edilgen tonu, Ermenistan'da önemli bir insan hakları sorunu olmadığı izlenimini yaratmaktadır. Bu gerçekten böyle midir?

İnsan Hakları İzleme Örgütünün 2019 Dünya Raporu, Ermenistan ile ilgili olarak bunun aksini ortaya koymaktadır. Raporda, Ermeni makamlarının, büyük ölçüde barışçıl protestoları bastırmak için aşırı güç kullanma siciline sahip olduğu, bazı durumlarda protestocu katılımcılarda ve gazetecilerde ciddi yaralanmalara neden olunduğu belirtilmektedir.[8] Söz konusu rapor, Engellilerin Hakları konusunda, Hükümet, bazı yerleşime uygun kurumları çocuklar için toplum merkezlerine dönüştürmeye ve aile temelli bakımı desteklemeye devam ediyor, ancak bu programlar engelli çocukları diğer çocuklarla eşit ölçüde içermiyor demektedir. Kadın Hakları ile ilgili olarak raporda, Aile içi şiddet Ermenistan'da ciddi bir sorun olarak sürüyor. Polise göre, 2018'in ilk beş ayında, 223'ü aile içi şiddet vakası olan 864 kadına yönelik şiddet olayı kaydedildi ☀ Kadın hakları savunucuları, aile içi şiddetin yeterince bildirilmediğine inanıyor. hususları vurgulanmaktadır. İnsan Hakları İzleme Örgütü, Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliği ile ilgili olarak da ciddi ayrımcılık vakaları bildirmektedir.

Ayrıca, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Dunja Mijatović ve beraberindeki heyetin 16 - 20 Eylül 2018 tarihleri arasında Ermenistan'a yaptığı ziyarete ilişkin raporda da, kadın hakları, cinsiyet eşitliği ve aile içi şiddet; dezavantajlı veya korunmasız grupların insan haklarının yanı sıra geçmiş insan hakları ihlallerinde hesap verebilirlik gibi çeşitli konulara değinilmektedir.[9]

Sonuç

Avrupa Birliği'nin, insan haklarını küresel ölçekte yakından takip etmesi ve çaba sarf etmesi büyük önem taşımaktadır. Bu konuda tüm ortak ülkelerle diyalog geliştirmek takdire değer bir çabadır. Bu bakımdan, Orta Asya ve Güney Kafkas ülkeleriyle diyalog yürütmek de önemlidir. Bu diyalogun sonuçlarının adil bir şekilde yansıtılması büyük önem

taşmaktadır. Bu sonuçların yansıtılmasında, bazı ülkelerin üstü örtülü biçimde kayırılmaları ve belirli bir ülkedeki gelişmelerin kasıtlı olarak gizlenmesi, AB'ye zarar verebilir. Özellikle Orta Asya ülkelerinin ve Azerbaycan'ın haksız işlemlere tabi tutulmaları uzun vadede ters etkiler yaratabilir. Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye karşı haksız tutumu bu ülkelerde çok iyi bilinmekte ve yakından takip edilmektedir. Avrupa Birliği, bu ülkelere karşı Türkiye'ye yaptığı haksızlıkları tekrarlamaktan kaçınmalıdır.

**Fotoğraf:https:www.avrupa.info.tr*

[1] Keeping human rights at the heart of the EU agenda - EU adopts new EU Action Plan on Human Rights and Democracy (European Union, 20 Temmuz 2015), https://eeas.europa.eu/topics/human-rights-democracy/2528/keeping-human-rights-heart-eu-agenda-eu-adopts-new-eu-action-plan-human-rights-and-democracy_en.

[2] Keeping human rights at the heart of the EU agenda - EU adopts new EU Action Plan on Human Rights and Democracy.

[3] Keeping human rights at the heart of the EU agenda - EU adopts new EU Action Plan on Human Rights and Democracy, 12.

[4] The European Union and Turkmenistan hold their 11th Human Rights Dialogue (European Union, Mart 2019), https://eeas.europa.eu/regions/central-asia/60573/european-union-and-turkmenistan-hold-their-11th-human-rights-dialogue_en.

[5] Joint Press Release EU and Armenia hold 10th Human Rights Dialogue (European Union, 08 Nisan 2019), https://eeas.europa.eu/delegations/armenia/60765/joint-press-release-%E2%80%93-eu-and-armenia-hold-10th-human-rights-dialogue_en.

[6] Who We Are, International Partnership For Human Rights, 2019, https://www.iphronline.org/about/who-we-are.

[7] EU-Turkmenistan Human Rights Dialogue: Push for implementation of new benchmarks (International Partnership For Human Rights, 27 Mart 2019), https://www.iphronline.org/publications/statements-press-releases.

[8] Armenia Events 2018, Human Rights Watch, 2019, https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/armenia.

[9] Council of Europe. Office of the Commissioner for Human Rights. Report of the Commissioner for Human Rights of Council of Europe. Dunja Mijatovic. Following Her Visit to Armenia From 16 to 20 September 2018. Strasbourg, 29 January 2019 CommDH(2019)1. https://rm.coe.int/report-on-the-visit-to-armenia-from-16-to-20-september-2018-by-dunja-m/168091f9d5

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2026. "ORTA ASYA ÜLKELERİ İLE AB İNSAN HAKLARI DİYALOĞUNDA ERMENİSTAN'A İLİŞKİN ÇİFTE ÖLÇÜTLER." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2019 / 39. Nisan 21. Erişim Ekim 30, 2026. https://avimbulten.org/public/tr/Yorum/ORTA-ASYA-ULKELERI-ILE-AB-INSAN-HAKLARI-DIYALOGUNDA-ERMENISTAN-A-ILISKIN-CIFTE-OLCUTLER

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır